

Biztosítás és pénzügyi tervezés

Dr. Bozsik Sándor
Egyetemi docens

Tematika

Előadások

- Biztosítási alapfogalmak
- Biztosítási szolgáltatások elmélete
- Nem életbiztosítási termékek
- Életbiztosítási termékek
- A biztosítási piac szereplői
- Biztosítási díjkalkuláció
- Biztosítás jogi szabályozása

Gyakorlatok

- Pénzügyi tervezés fogalma, felépítése
- Befektetések fajtái, jellemzői
- Pénzügyi tervezés módszerei, kimutatása
- Jellemző élethelyzetek, jellemző termékek

Félév második felében több környékbeli bankfiók látogatását tervezzük.

Tananyag

Kötelező irodalom:

- Előadások anyaga (PP prezentációk) melyek a tanszék honlapjáról letölthetők.
- Dögei Sándor: Biztosítástan I. Aktuárius jegyzetek 7. kötet 2011
- Pálinkó-Szabó (szerk): Személyes pénzügyek Budapest 2011

Ajánlott irodalom:

- Horinka Melinda-Luttenberg Zoltán:
Biztosításelmélet és üzemgazdaságtan; Zavodnyik József: Biztosítási jog; Adorján Zsolt-Serfőző Györgyi-Péteri János-Zavodnyik József: Ágazati biztosítástan. Perfekt, Budapest 2005.
- Banyár József: Az életpálya pénzügyi tervezése. Biztosítási Oktatási Intézet 2001.
- Ébli Györgyné: A biztosításgazdaságtan alapjai, Kőrös Főiskola, Békéscsaba, 1999.
- Schneider Klára: Biztosítási ismeretek, SZTE Gazdaságtudományi Kar, Szeged, 25/2005.

Vizsgára bocskátás feltétele

- Aláírás feltétele: az előadások és szemináriumok legalább 70%-n való részvétel
- Az előadásokon történő aktív részvétel – pluszpontokért!!!
- A félév során 4 alaklommal ellenőrző dolgozat kerül megírásra az előadásokon elhangzottakból. Felkészülni a tanszék honlapjára feltöltött PP anyagokból is lehet. A dolgozatok időpontja nem kerül előre meghatározásra. A dolgozatokkal megszerezhető pontok összege összesen 20 pont (4*5 pont).
- Két zárthelyi írása – biztosításmatematika és pénzügyi tervezés témakörben (2*10 pont) = 20 pont
- Egyénileg megírt és nyomtatott, illetve elektronikus formában leadott házi dolgozat egy pénzügyi tervezés esettanulmány – 10 pont. A leadás határideje: május 9. A dolgozatok terjedelme maximum 10 oldal!
- Prezentáció egy biztosító lehetséges termékeinek bemutatása – terjedelme 15 fólió – 15 perc (10 pont)

Házidolgozat felépítése

- Ügyfél élethelyzetének leírása (életkor, jövedelmi szint, kor, családi állapot, életcél)
- Ügyfél kockázatviselő képességének felmérése
- Ügyfél számára ajánlható konkrét bank- és biztosítási termékek ismertetése
- Értékesítés folyamatának dokumentálása

Prezentáció felépítése

- Biztosító bemutatása (történet, tulajdonosi kör, anyavállalat jellemzése, pénzügyi beszámoló adatai)
- Biztosító termékeinek általános jellemzése (élet- vagy nem élet biztosító)
- Termékek bemutatása (díj, szolgáltatás) -> kinek ajánlható

Számonkérés módja:

- Félév végén szóbeli vizsga (20 pont);

Érdemjegy megállapítása

<u>Az év közben megszerezhető pontok:</u>		
Év közben megírt ellenőrző dolgozatok:	20	pont
Zárthelyi dolgozatok	20	pont
Házi dolgozat:	10	pont
Prezentáció	10	Pont
Szóbeli felelés:	20	pont
Összesen:	80	pont
<u>Ponthatárok:</u>		
0 – 40 pont	1	elégtelen
41 – 50 pont	2	elégséges
51 – 60 pont	3	közepes
61 – 70 pont	4	jó
71 - 80 pont	5	jeles

A biztosítási alapfogalmak.

Biztonság és kockázat

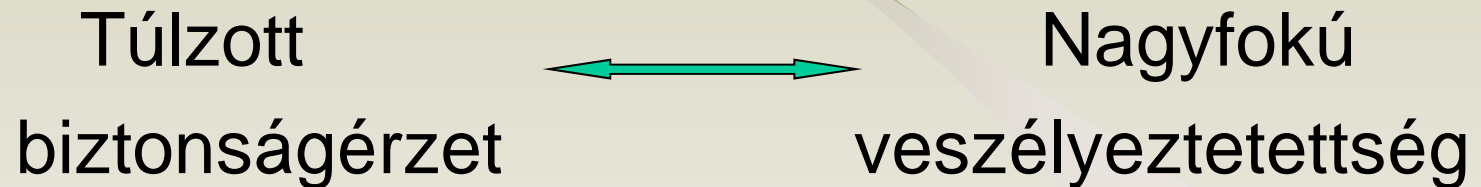

Maslow szükséglethierarchiája

A biztonság optimális foka

1. Pszichológiai és gazdasági értelemben

2. A veszély és a biztonság egyensúlya függ:

- a biztosan tudott és a bizonytalan ismeretek arányától,
- a veszély nagyságától és bekövetkezésének valószínűségétől
- személyes kockázatviselési hajlandóságtól

Kockázat - valamely cselekvéssel járó veszély, veszteség lehetősége.

Veszély - nem pontosan ismert vagy nem felmérhető valószínűségű negatív hatású esemény

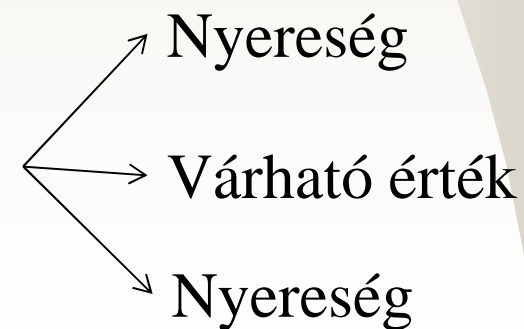
Kockázat fogalma

Valószínűség	Bizonytalan	Biztos
Pozitív kimenetű	Esély	Nyereség
Negatív kimenetű	Veszély	Veszteség

Tiszta kockázat – kimenet kétesélyes

Összetett kockázat – kimenet háromesélyes

Kockázat

- ☞ Az a lehetőség, hogy a bizonytalanság kedvezőtlen, negatív következményekkel (kárral) jár.
- ☞ A kár: Egy esemény kedvezőtlen kimenetele pénzben kifejezve. → **Anyagi veszteség**
- ☞ A biztosítás általában csak a tiszta kockázatokkal foglalkozik.

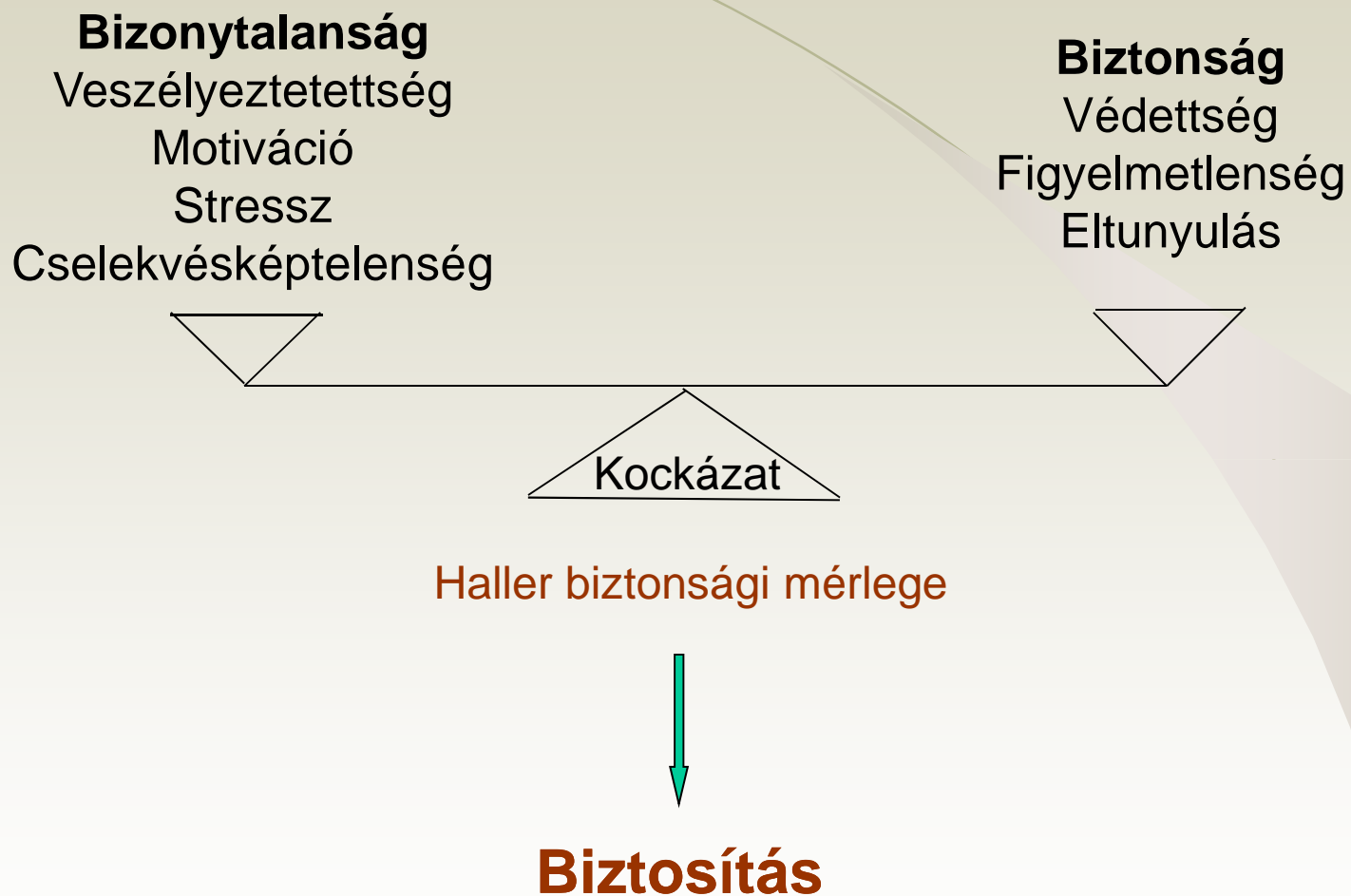

Tiszta kockázat lehet

- Abszolút – adott időtartam alatt biztos, hogy bekövetkezik
- Relatív – adott időtartam alatt nem biztos, hogy bekövetkezik

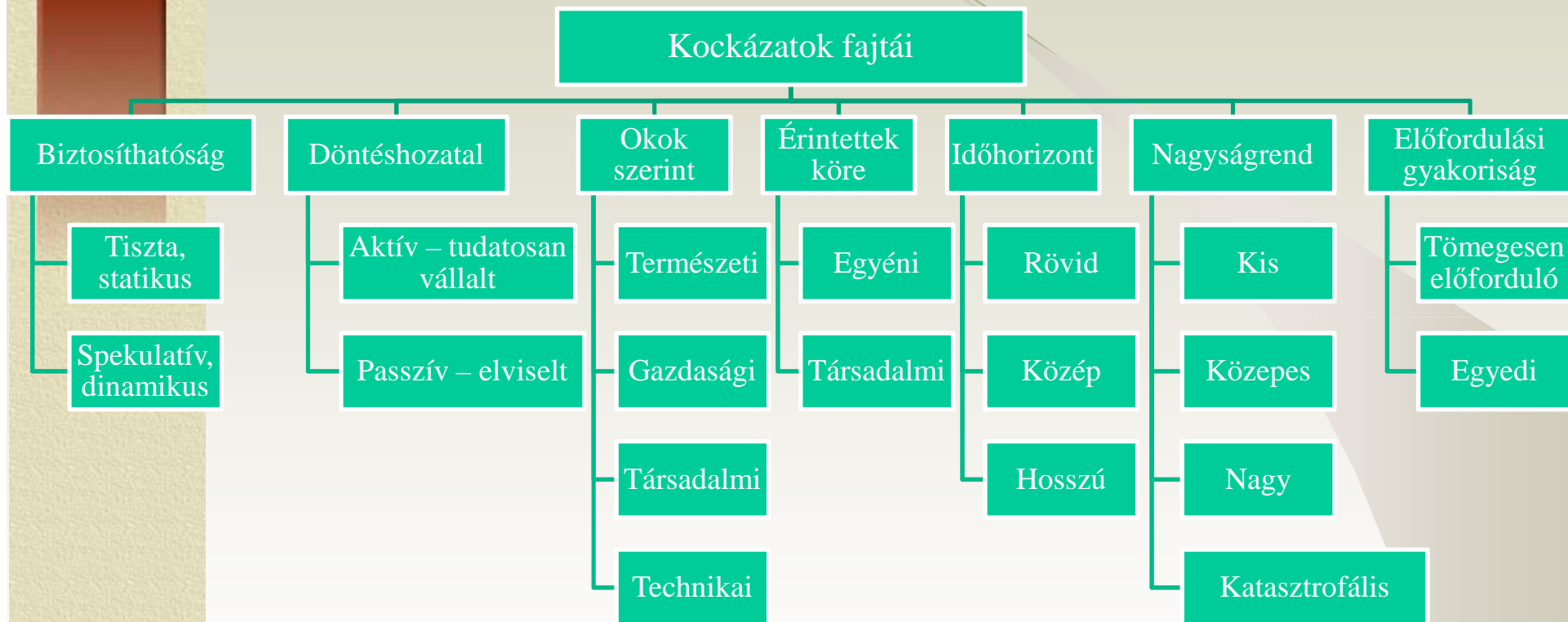

A biztosítás szerepe

Kockázatok rendszerezése

Kockázati mező

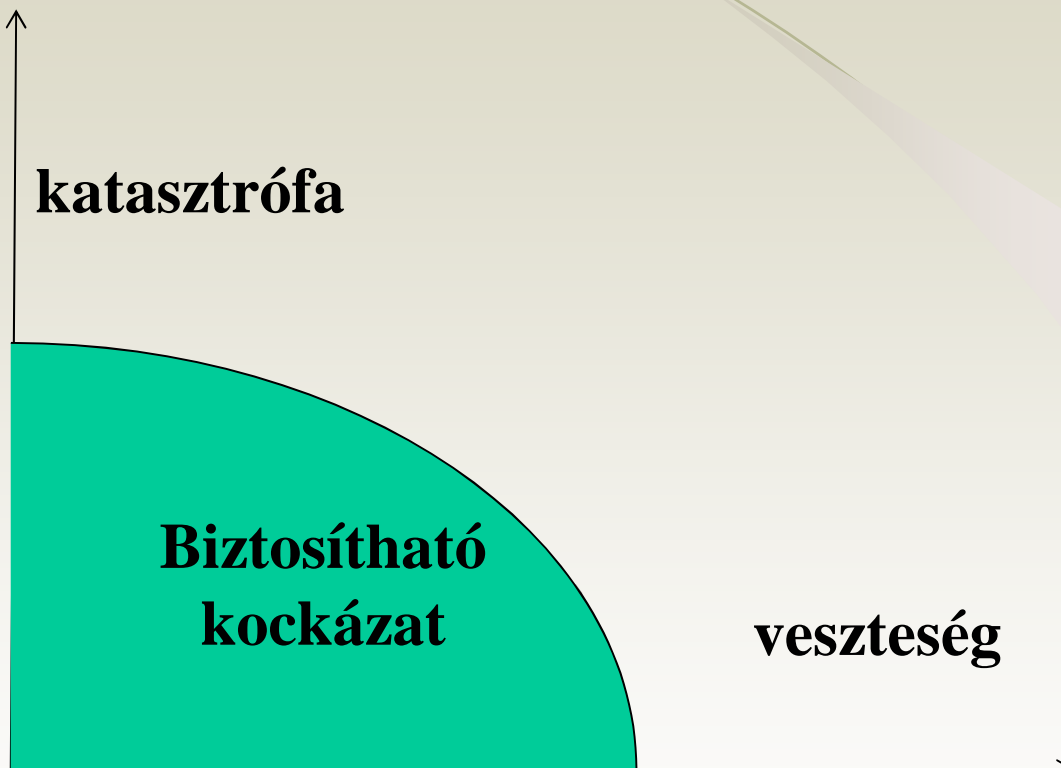
**Kockázat
nagysága**

katasztrófa

**Biztosítható
kockázat**

veszteség

**Kockázat
bekövetkezési
valószínűsége**

Kockázatkezelés – Risk management

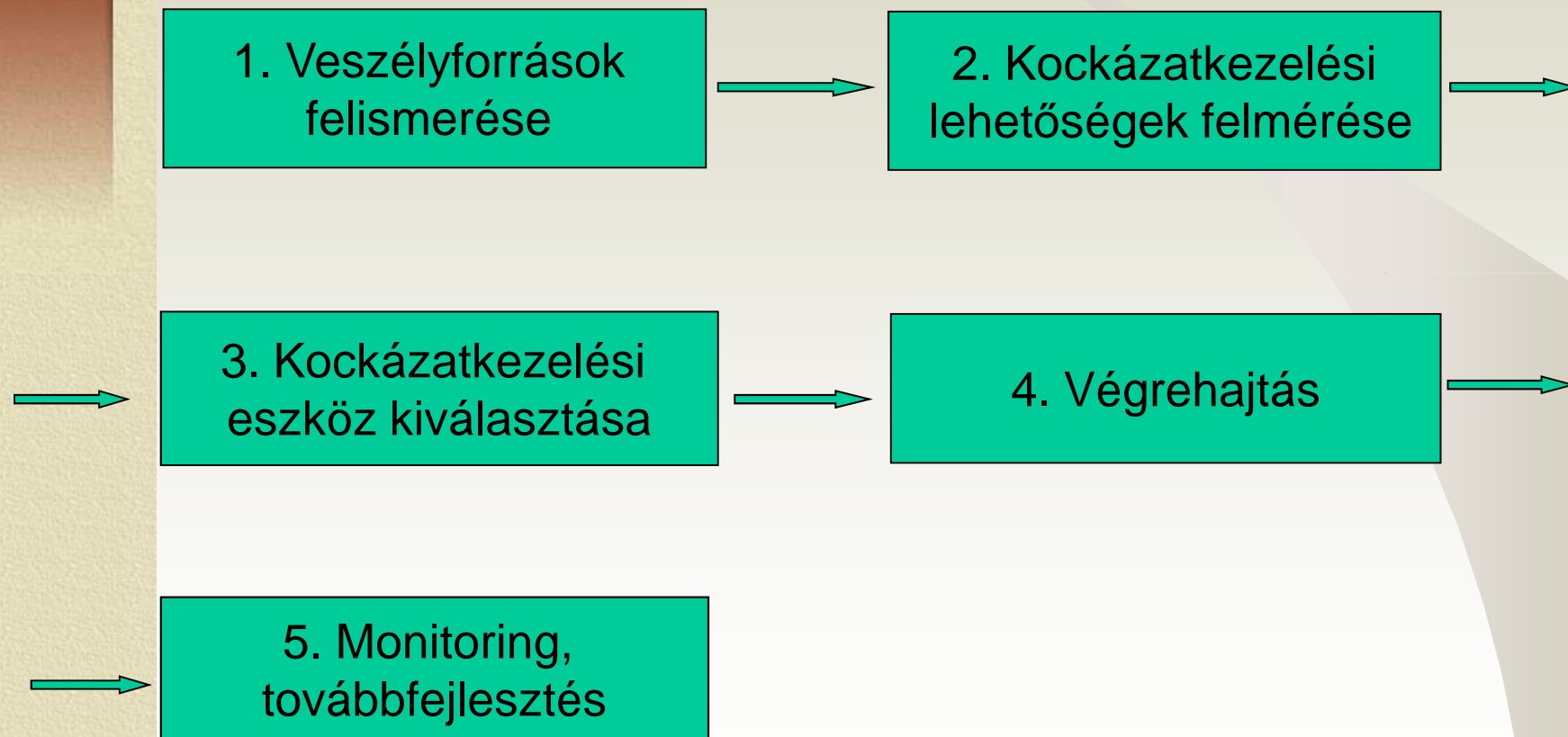
Definíció:

Az a magatartásforma és intézményi háttér, amelyet a kockázatviselők tanúsítanak, illetve amelyre támaszkodnak.

Magában foglalja a kockázati helyzet elemzését, értékelését, a kockázat kezelésére irányuló konkrét döntés előkészítését és meghozatalát.

A kockázatkezelés folyamata

Kockázatkezelési stratégiák

1. Kockázelkerülés;
2. Kockázatcsökkentés:
 - ✦ Preventív (Megelőzés);
 - ✦ Kárcsökkentés (Biztosítás);
3. Kockázatáthárítás;
4. Megtartás (Önbiztosítás).

Kockázatkezelési lehetőségek

		Kárgyakoriság	
		Magas	Alacsony
Kárnagyság	Magas	Elkerülni	Biztosítás
	Alacsony	Kockázat- csökkentés, megtartás	Megtartás

A modern biztosítás területe

A tiszta (abszolút és relatív) egyéni, nem katasztrofális, tömegesen előforduló kockázatok!

Személyes kockázat

- haláleset;
- betegség;
- munkanélküliség;
- gyermeknevelés.

Vagyoni és felelősségi kockázat

- közvetlen;
- közvetett (következményes)

Biztosíthatóság

Nem biztosítható:

Az üzleti (spekulatív, összetett) kockázatok;

Biztosítható:

A tiszta kockázatok, az alábbi feltételekkel:

- Véletlenszerűség: a kár bekövetkezése bizonytalan, a károkat és a kár nagyságot sem a biztosított, sem a biztosító nem tudja befolyásolni
- Homogenitás: Minőségileg hasonló veszteség
- Egyértelműség: a kár bekövetkezése, ténye és mértéke a biztosított és a biztosító számára egyaránt egyértelműen megállapítható.
- Becsülhetőség: a lehetséges kár nagysága és valószínűsége előre becsülhető, ami a díjszámításhoz elengedhetetlen.
- Függetlenség: a káreset nem növelheti további károk bekövetkezésének valószínűségét.
- Gazdaságosság: kár nem lehet katasztrofális, vagy nagyon magas valószínűségű

A biztosítót körülvevő kockázatok

Belső kockázat

- ✓ technikai;
- ✓ emberi.

Külső kockázat

- ✓ természeti;
- ✓ politikai;
- ✓ gazdasági;
- ✓ piaci.

Biztosítástechnikai kockázat

Definíció:

Az a lehetőség, hogy a károk előzetesen becsült (várható) értéke, melyet a díj fejez ki, eltér (kisebb), mint a károk tényleges (utólagos, bekövetkezett) összege.

A biztosítástechnikai kockázat forrásai

- ☞ A véletlen kockázat;
- ☞ Tévedési kockázat;
- ☞ Antiszelekció;
- ☞ Morale hazard (érdektelenségi kockázat);
- ☞ Moral hazard (erkölcsi kockázat).

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Biztosítás, biztosítók fogalma, fajtái

Mi a biztosítás?

- Biztosítási tevékenység veszélyközösségeket hoz létre, vagyis hasonló kockázatoknak kitett természetes és jogi személyekkel kötnek biztosítási megállapodásokat. A kockázatközösségek teszik lehetővé az egyenként bizonytalan bekövetkezésű és összegű károk felosztását a biztosítottak összességére, valamint az időben is ingadozó károk kisimítását.

Biztosítás

Veszélyközösségbe tömörült hasonló, de eltérő kockázatú tagok (biztosítottak) jövőbeni és felmérhető várható biztosítási eseményei (kárai) alapján a biztosítóra, mint a veszélyközösség szervezőjére háruló kötelezettségeknek a kockázatfelosztás statisztikai módszerén alapuló elvállalása, cserében azért a kötelezettségért, amelyet a veszélyközösség tagjai a biztosító számára fizetnek (díj). A felek kötelezettségvállalásának gazdaságilag lehetségesnek és ésszerűnek kell lennie.

A biztosítás fogalma, értelmezési lehetőségek

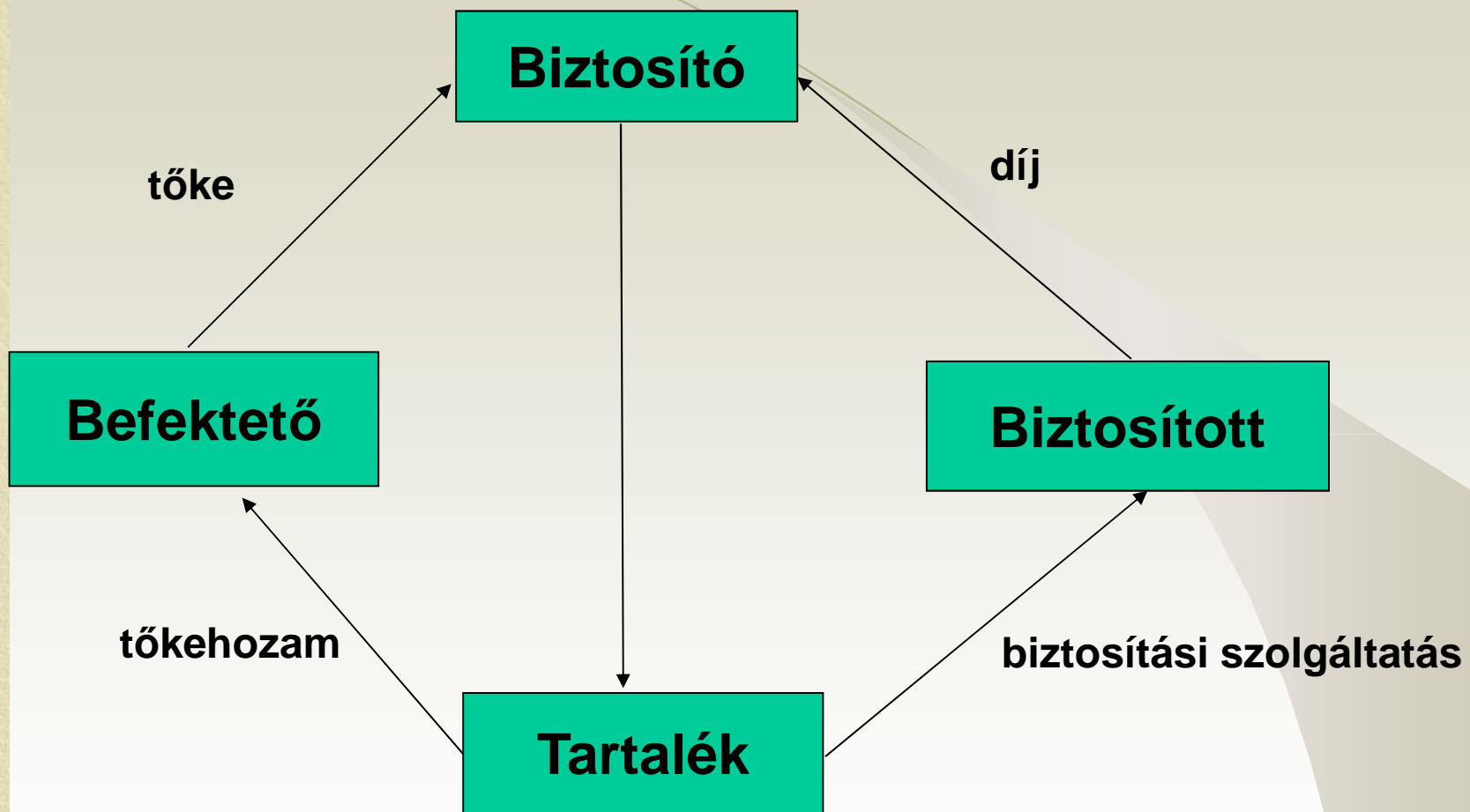
- ✍ A kockázatkezelés egy lehetséges eszköze;
- ✍ Kockázatközösségek szervezése, kármegosztás;
- ✍ Kollektív pénztakarékossági forma;
- ✍ A biztosítottak biztonsági és pénzügyi igényeinek kielégítésére irányul (**marketingszemlélet**);
- ✍ Kár esetére szóló opció (kötési árfolyam = biztosítási összeg; opciós díj = biztosítási díj)
- ✍ Biztosító biztos pénzből csinál bizonytalan pénzt (**tőkeszerkezeti megközelítés**)
- ✍ A biztosító inputok kombinálásával és transzformációjával outputokat állít elő (**Farny: termeléselmélet**);

✍️ A biztosító pénzügyi és kockázatközvetítő intézmény (kockázattranszfer);

✍️ **Tőkepiaci megközelítés:**

Lehetővé teszi a tőkepiaci szereplők, a *biztosító* (*kockázatvállaló*) és a *biztosítottak* (*szerződők*) közötti determinisztikus és valószínűségi pénzek cseréjét;

- ✍ **Menedzsment megközelítés**
(döntéselméleti, funkcionális, információs, rendszerelméleti)
- Folyamatszervezési megközelítés;
 - Szociálpszichológiai megközelítés;

Kockázatkiegyenlítés

(Egyenként bizonytalan és kis összegű károk felosztása a biztosítottak összességére. Az időben ingadozó károk kisimítása!)

A biztosítási termék elemei

Biztosítási termék = Biztosító üzletágai:

- ☞ Kockázati termék →
Kockázatkezelés;
- ☞ Megtakarítási termék →
Befektetés;
- ☞ Szolgáltatási termék →
Szolgáltatás.

A Biztosítási termék 3 szintje (Haller szerint):

1. Biztosítási fedezet (védelem);
2. Biztosítási szolgáltatások (tanácsadás, kárrendezés, ügyfélszolgálat, stb.)
3. Egyéb kiegészít

ERROR: syntaxerror
OFFENDING COMMAND: --nostringval--

STACK:

-mark-
/sfnts